

**ТДВ «Інститут обліку і фінансів» НААН
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України»
Науково-виробничий журнал відкритого доступу «Облік і фінанси»**

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ БАЗИС УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В СИСТЕМІ СУЧАСНИХ РИЗИКІВ ТА ЗАГРОЗ

**Збірник тез учасників науково-педагогічного
підвищення кваліфікації
(01 жовтня – 12 листопада 2024 р., м. Київ)**

Київ
ТОВ «ВІПО»
2024

Криворучко М. ПОСИЛЕННЯ ЕТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЙНОГО СУДЖЕННЯ БУХГАЛТЕРА	111
Крот Ю. МЕТОДИ ВИМІРЮВАННЯ ТА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	113
Кругла М. ЕКОНОМІЧНІ РИЗИКИ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОБЛКОВІ ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ НИМИ	116
Кузик Н., Гуцаленко Л. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ КОНСОЛІДОВАНОГО БАЛАНСУ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ	118
Кузнецова Н. АНАЛІТИЧНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ	121
Кулинич М., Скорук О. УПРОВАДЖЕННЯ ПРИКЛАДНИХ БУХГАЛТЕРСЬКИХ ПРОГРАМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ШВЕЙНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	124
Кушнір Л. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ОБЛКОВИХ ПРОЦЕСАХ: МОЖЛИВОСТІ АВТОМАТИЗАЦІЇ ТА ВИКЛИКИ У СВІТОВІЙ ПРАКТИЦІ	126
Лаговська О. ЗВІТНІСТЬ В РОЗРІЗІ КРАЇН В КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛКУ	128
Лисенко А. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ РИЗИКІВ ТА ЗАГРОЗ	130
Литвиненко В. ERP-СИСТЕМИ В ОБЛКОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	133
Литвинов А. РОЗВИТОК АНАЛІТИЧНОЇ ФУНКЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА	135
Магопець О. ОЦІНКА РИЗИКІВ У СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ	138
Малецька О. БЕЗПЕКОВІ МЕХАНІЗМИ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛКУ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА РІШЕННЯ	141
Маначинська Ю. ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ОБЛКОВО-ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ	143
Мармуль Л. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ОБЛКОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	145
Мацьків Г. ВПЛИВ BIG DATA НА СИСТЕМУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛКУ	148
Мачак Т. ОБЛКОВО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	151
Мельничук О. ФОРМУВАННЯ ЗВІТНОСТІ З ЕКОЛОГІЧНОГО ПОДАТКУ В ЕЛЕКТРОННОМУ КАБІНЕТІ ПЛАТНИКА: ОКРЕМІ НЕДОЛІКИ ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ	153
Мирончук З. РОЛЬ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ТА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛКУ	157

Юлія МАНАЧИНСЬКА

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри
фінансів, обліку і оподаткування
Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного
торговельно-економічного університету, м. Чернівці, Україна

ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ

У загальному експорті України питома вага сільськогосподарської продукції за 2023 рік склала біля 62,00%, у порівнянні із попереднім 2022 роком зростання в динаміці складає 9,00%. За результатами 2023 року Україна експортувала аграрної продукції на суму 22,10 млрд. дол. США, що на 21,00% менший за рекордний рівень 2021 року (27,90 млрд. дол. США) [1].

В свою чергу за 2023 – 2024 маркетинговий рік Україна експортувала 67,40 млн. т. зернових, олійних культур та продуктів їх переробки. Упродовж останніх років наша держава займає перше місце в світі за обсягами експорту насіння соняшника, друге місце – за рівнем експорту соняшникової олії, третє – ріпаку, шосте – пшениці та ячменю, восьме – сої [2].

Щодо фактичних тенденцій 2024 року, то за жовтень 2024 року експорт продукції аграріїв збільшився на 32,30% у вартісному виразі та на 33,80% у фізичній формі. В абсолютній формі обсяг експорту сільськогосподарської продукції збільшився на 26,20% у порівнянні з вереснем 2024 року та склав 10,90 млн. т. [3]. Все вище описане визначає рівень продовольчої безпеки країни.

Окрім того, продовольча безпека України – це вагома складова національної безпеки держави в цілому [4]. Вона визначає захист життєвих інтересів населення, що знаходить вияв у тому, що держава виступає гарантом їх доступу до продуктів харчування задля забезпечення життєдіяльності. Слід зазначити, що в умовах воєнного стану, саме продовольча безпека країни відіграє пріоритетну роль в контексті забезпечення її сталого розвитку та повоєнної відбудови.

Варто відмітити, що в умовах воєнного становища на економічну безпеку чинять дію низка загроз – тобто сукупність явищ та процесів, які призводять до погіршення економічних інтересів осіб, суспільства та держави в цілому.

Сисоліна Н.П., Савеленко Г.В., Сисоліна І.П. [5] під економічною безпекою сільськогосподарських підприємств визначають стан суб'єктів агросектору, який визначається стійкістю до різного роду загроз, а також різноманітних сезонних впливів, що в кінцевому прояві знаходить вияв у здатності реалізувати економічні інтереси у мінливому природно-кліматичному середовищі.

Чимало вітчизняних науковців акцентує увагу на тому, що економічна безпека є складною системою, що сприяє поступальному розвитку аграрних підприємств за рахунок ефективного та раціонального використання ресурсного потенціалу, в тому числі й *фінансового*.

Верзун А., Агрес О., Войнич Л. [6] звертають увагу на те, що ефективне використання фінансового потенціалу сільськогосподарськими суб'єктами – це важлива складова їх успішного функціонування на аграрному ринку. При цьому рівень фінансового потенціалу включає фінансові ресурси, а також можливості для залучення додаткових джерел фінансування та їх використання.

Підвищити рівень фінансового забезпечення вітчизняних аграрних підприємств здатна сучасна *облікова* парадигма, що перейшла на актуарну щаблину розвитку. Адже саме крізь призму актуарної фінансової звітності можна підвищити рівень інвестиційної привабливості вітчизняних аграрних підприємств та зміцнити їх економічну безпеку шляхом залучення іноземних інвестицій.

Актуарний облік слугують пріоритетом в умовах мінливого зовнішнього середовища, оскільки базується на розмежуванні фінансової та операційної діяльності у системі актуарної управлінської звітності. Окрім того в останній надається перевага оцінці за справедливою вартістю окремих об'єктів обліку.

В умовах здійснення зовнішньоекономічної діяльності аграрними підприємствами, потенційні закордонні інвестори зможуть зацікавитися можливістю капіталовкладень у розвиток вітчизняного агробізнесу оцінивши їх економічний потенціал та приріст вартості за даними актуарної звітності. Оскільки остання, є зрозумілою саме для зовнішнього інвестора чи іншого постачальника капіталу, адже вони здатні бачити крізь її призму додаткову вигоду од вкладання тимчасово вільних фінансових ресурсів.

Список використаних джерел

1. Частка агропродукції в загальному експорті України зросла на 62% - ІАЕ. *Укрінформ*. Економіка. 30.01.2024. URL. <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3820712-castka-agroprodukcii-v-zagalnomu-eksporti-ukraini-zroslo-do-62-iae.html> (дата звернення: 07.11.2024).
2. Україна експортувала понад 67 млн. т. агропродукції у 2023/2024 мр. *Укрінформ*. *Укрінформ*. URL. <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3902962-ukraina-eksportovala-ponad-67-miljoniv-tonn-agroprodukcii-u-20232024-mr.html> (дата звернення: 07.11.2024).
3. Жовтень приніс Україні рекордні доходи від експорту у 2024 році. 04.11.2024. URL. <https://intent.press/news/economy/2024/zhovten-prinis-ukrayini-rekordni-dohodi-vid-eksportu-u-2024-roci/> (дата звернення: 08.11.2024).
4. Ерфан В.Й. Продовольче забезпечення в контексті економічної безпеки країни: теоретичний аспект. С.342 – 351. URL. <https://dSPACE.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/19996/1.pdf>
5. Сисоліна Н.П., Савеленко Г.В., Сисоліна І.П. Економічна безпека агропідприємств в умовах війни: можливості та загрози. *Економіка та суспільство*. Випуск №65. 2024. URL. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4376/4306> (дата звернення: 09.11.2024). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-19>
6. Верзун А., Агрес О., Войнич Л. Управління фінансовим потенціалом аграрних підприємств: реалії сьогодення. *Аграрна економіка*. 2024. Т.17. №1. С.121 – 128. URL. http://agrarianeconomy.lnup.edu.ua/images/docs/ae_2024_17_1/AE-17_1_12.pdf (дата звернення: 09.11.2024). DOI: <https://doi.org/10.31734/agrarecon2024.01.121>